

Bruksela, 20 marca 2019 r.
REV2 – zastępuje zawiadomienie REV1
opublikowane 1 lutego 2018 r.

ZAWIADOMIENIE DLA ZAINTERESOWANYCH STRON

WYSTĄPIENIE ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA Z UE A PRAWO ŻYWNOŚCIOWE UE ORAZ PRZEPISY UE DOTYCZĄCE SYSTEMÓW JAKOŚCI¹

W dniu 29 marca 2017 r. Zjednoczone Królestwo złożyło notyfikację o zamiarze wystąpienia z Unii Europejskiej zgodnie z art. 50 Traktatu o Unii Europejskiej. Oznacza to, że od dnia 30 marca 2019 r. od godz. 00.00 czasu środkowoeuropejskiego („dzień wystąpienia”)² Zjednoczone Królestwo będzie „państwem trzecim”³.

Przygotowania do wystąpienia mają zatem znaczenie nie tylko dla UE i władz krajowych, lecz również dla podmiotów prywatnych.

W związku z niepewnością dotyczącą ratyfikacji umowy o wystąpieniu wszystkim zainteresowanym stronom, a w szczególności podmiotom gospodarczym, przypomina się o skutkach prawnych, które trzeba będzie uwzględnić w sytuacji, kiedy Zjednoczone Królestwo stanie się państwem trzecim.

Z zastrzeżeniem okresu przejściowego przewidzianego w umowie o wystąpieniu⁴ od dnia wystąpienia prawo żywnościowe UE⁵ i przepisy UE dotyczące systemów jakości nie

¹ W tym chronionych nazw pochodzenia (ChNP), chronionych oznaczeń geograficznych (ChOG), oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych i win aromatyzowanych (GI) oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności (GTS).

² Zgodnie z art. 50 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej Rada Europejska, w porozumieniu ze Zjednoczonym Królestwem, może jednomyślnie zdecydować, że Traktaty przestaną być stosowane z późniejszą datą.

³ Państwo trzecie to państwo niebędące członkiem UE.

⁴ Zob. część czwarta Umowy o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Dz.U. C 66 I z 19.2.2019, s. 1).

⁵ Zob. art. 3 ust. 1 rozporządzenia (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiającego ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołującego Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiającego procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U. L 31 z 1.2.2002, s. 1). Niniejsze zawiadomienie odnosi się również do przepisów UE dotyczących produkcji ekologicznej. Niniejsze zawiadomienie nie dotyczy wprowadzania do Unii osobistych przesyłek produktów pochodzenia zwierzęcego o charakterze niehandlowym, które stanowią część bagażu podróżnych lub są wysyłane jako małe przesyłki do osób prywatnych albo są zamawiane na odległość (np. pocztą elektroniczną, przez telefon lub przez internet) i dostarczane konsumentom (zob. rozporządzenie Komisji (WE) nr 206/2009 z dnia 5 marca

będą już miały zastosowania do Zjednoczonego Królestwa. Wiąże się to w szczególności z następującymi konsekwencjami⁶:

1. ETYKIETOWANIE ŻYWNOŚCI I INFORMACJE NA TEMAT ŻYWNOŚCI, ZNAKI JAKOŚCI ZDROWOTNEJ I ZNAKI IDENTYFIKACYJNE

Prawo żywnościowe UE harmonizuje etykietowanie żywności wprowadzanej do obrotu w UE. Obowiązujące przepisy są ujęte przede wszystkim w następujących aktach prawnych UE:

- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności⁷;
- rozporządzenie (WE) nr 1924/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie oświadczeń żywieniowych i zdrowotnych dotyczących żywności⁸;
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 609/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie żywności przeznaczonej dla niemowląt i małych dzieci oraz żywności specjalnego przeznaczenia medycznego i środków spożywczych zastępujących całodzienną dietę, do kontroli masy ciała⁹;
- rozporządzenie (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy¹⁰ oraz rozporządzenie (WE) nr 1830/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. dotyczące możliwości śledzenia i etykietowania organizmów zmodyfikowanych genetycznie oraz możliwości śledzenia żywności i produktów paszowych wyprodukowanych z organizmów zmodyfikowanych genetycznie i zmieniające dyrektywę 2001/18/WE¹¹;

2009 r. w sprawie wprowadzania do Wspólnoty osobistych przesyłek produktów pochodzenia zwierzęcego i zmieniające rozporządzenie (WE) nr 136/2004, Dz.U. L 77 z 24.3.2009, s. 1). W odniesieniu do tej ostatniej kwestii proszę zapoznać się z „Zawiadomieniem w sprawie podróżowania między UE i Zjednoczonym Królestwem po wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa z UE” (https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/file_import/travelling_pl.pdf).

⁶ Niniejsze zawiadomienie dotyczy również żywności pochodzącej z Wysp Normandzkich i Wyspy Man (rozporządzenie (EWG) nr 706/73 Rady z dnia 12 marca 1973 r. dotyczące uzgodnień wspólnotowych mających zastosowanie do Wysp Normandzkich oraz Wyspy Man w zakresie handlu produktami rolnymi, Dz.U. L 68 z 15.3.1973, s. 1).

⁷ Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 18.

⁸ Dz.U. L 404 z 30.12.2006, s. 9.

⁹ Dz.U. L 181 z 29.6.2013, s. 35.

¹⁰ Dz.U. L 268 z 18.10.2003, s. 1.

¹¹ Dz.U. L 268 z 18.10.2003, s. 24.

- rozporządzenie (UE) nr 1308/2013 ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych¹²;
- sektorowe prawo żywnościowe UE dotyczące etykietowania żywności i informacji na temat żywności, np. przepisy dotyczące napojów spirytusowych¹³, miodu¹⁴, ekstraktów kawy i ekstraktów cykorii¹⁵, wyrobów kakaowych i czekoladowych przeznaczonych do spożycia przez ludzi¹⁶, niektórych cukrów¹⁷, owoców i warzyw i przetworzonych owoców i warzyw¹⁸, soków owocowych¹⁹, dżemów owocowych, galaretek i marmolady²⁰ oraz niektórych produktów mlecznych²¹;
- rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych²².

Omawiane przepisy UE dotyczące etykietowania żywności mają zastosowanie do całej żywności wprowadzanej do obrotu w UE, niezależnie od miejsca produkcji.

Od dnia wystąpienia żywność wprowadzana do obrotu w UE-27²³ będzie musiała być zgodna z tymi przepisami zgodnie z art. 11 rozporządzenia (WE) nr 178/2002.

¹² Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671.

¹³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 110/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych (Dz.U. L 39 z 13.2.2008, s. 16).

¹⁴ Dyrektywa Rady 2001/110/WE z dnia 20 grudnia 2001 r. odnosząca się do miodu (Dz.U. L 10 z 12.1.2002, s. 47).

¹⁵ Dyrektywa 1999/4/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lutego 1999 r. odnosząca się do ekstraktów kawy i ekstraktów cykorii (Dz.U. L 66 z 13.3.1999, s. 26).

¹⁶ Dyrektywa 2000/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 czerwca 2000 r. odnosząca się do wyrobów kakaowych i czekoladowych przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 197 z 3.8.2000, s. 19).

¹⁷ Dyrektywa Rady 2001/111/WE z dnia 20 grudnia 2001 r. odnosząca się do niektórych cukrów przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 10 z 12.1.2002, s. 53).

¹⁸ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 543/2011 z dnia 7 czerwca 2011 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw (Dz.U. L 157 z 15.6.2011, s. 1).

¹⁹ Dyrektywa Rady 2001/112/WE z dnia 20 grudnia 2001 r. odnosząca się do soków owocowych i niektórych podobnych produktów przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 10 z 12.1.2002, s. 58).

²⁰ Dyrektywa Rady 2001/113/WE z dnia 20 grudnia 2001 r. odnosząca się do dżemów owocowych, galaretek i marmolady oraz słodzonego przecieru z kasztanów przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 10 z 12.1.2002, s. 67).

²¹ Dyrektywa Rady 2001/114/WE z dnia 20 grudnia 2001 r. odnosząca się do niektórych rodzajów częściowo lub całkowicie odwodnionego mleka konserwowanego przeznaczonego do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 15 z 17.1.2002, s. 19).

²² Dz.U. L 189 z 20.7.2007, s. 1.

W związku z tym, że od dnia wystąpienia Zjednoczone Królestwo będzie państwem trzecim, w niektórych przypadkach prawo żywnościowe UE może wymagać wprowadzenia pewnych zmian w etykietowaniu żywności wprowadzanej do obrotu w UE-27. Można tu wymienić następujące przykłady:

- obowiązkowe oznaczenie pochodzenia produktu spożywczego, w stosownych przypadkach²⁴;
- obowiązkowe umieszczanie na etykiecie imienia i nazwiska lub nazwy i adresu importera do UE-27 dokonującego przywozu żywności ze Zjednoczonego Królestwa²⁵;
- obowiązkowe znaki jakości zdrowotnej i znaki identyfikacyjne zgodnie z art. 5 rozporządzenia (WE) nr 853/2004. Od dnia wystąpienia znak jakości zdrowotnej²⁶ lub znak identyfikacyjny²⁷ nie mogą zawierać skrótu „WE”²⁸²⁹, który jest zastrzeżony dla zakładów położonych w UE, lecz nazwę kraju (w całości lub w postaci dwuliterowego kodu ISO), w którym znajduje się zakład, oraz numer zatwierdzenia tego zakładu³⁰.

Podmiotom prowadzącym przedsiębiorstwa spożywcze zaleca się przeprowadzenie oceny konieczności wprowadzenia ewentualnych zmian w etykietowaniu żywności wprowadzanej do obrotu w UE-27 od dnia wystąpienia.

Uwaga:

Jeżeli pojedynczy produkt żywnościowy został wprowadzony do obrotu w UE-27 przed datą wystąpienia, tj.:

²³ Pojęcie „wprowadzania do obrotu” („wprowadzenia na rynek”) zdefiniowano w art. 3 pkt 8 rozporządzenia (WE) nr 178/2002: „wprowadzenie na rynek» oznacza posiadanie żywności lub pasz w celu sprzedaży, z uwzględnieniem oferowania do sprzedaży lub innej formy dysponowania, bezpłatnego lub nie, oraz sprzedaż, dystrybucję i inne formy dysponowania”.

²⁴ Zob. np. stosowanie oznaczeń „rolnictwo UE” i „rolnictwo spoza UE” zgodnie z art. 24 rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 lub stosowanie oznaczeń miodu „mieszanka miodów pochodzących z UE” lub „mieszanka miodów nie pochodzących z UE” (art. 2 ust. 4 lit. a) dyrektywy Rady 2001/110/WE).

²⁵ Art. 8 ust. 1 i art. 9 ust. 1 lit. h) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 z dnia 25 października 2011 r. w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności (Dz.U. L 304 z 22.11.2011, s. 18).

²⁶ Rozdział III sekcji I załącznika I do rozporządzenia (WE) nr 854/2004.

²⁷ Sekcja I załącznika II do rozporządzenia (WE) nr 853/2004.

²⁸ Sekcja I rozdział III pkt. 3 lit. c) w załączniku I do rozporządzenia (WE) nr 854/2004.

²⁹ Sekcja I część B pkt. 8 w załączniku II do rozporządzenia (WE) nr 853/2004.

³⁰ Możliwe jest oznakowanie produktów pochodzenia zwierzęcego (znak jakości zdrowotnej lub znak identyfikacyjny) zgodnie z prawem UE oraz, dodatkowo, zgodnie z wymogami państwa trzeciego. Prawo UE nie zezwala jednak na stosowanie dwóch oznakowań na podstawie prawa UE, przedstawiających zakład jako mający siedzibę w UE i w państwie trzecim.

- był przechowywany w UE-27 w celu sprzedaży, w tym oferowania do sprzedaży lub innej formy dysponowania, bezpłatnego lub nie; lub
- był sprzedawany, dystrybuowany lub przekazywany w inny sposób do UE-27³¹

ten „zapas” żywności może być nadal sprzedawany, dystrybuowany lub przekazywany w UE-27 od dnia wystąpienia, bez konieczności wprowadzania zmian w etykietowaniu³².

Ocenę należy przeprowadzić w odniesieniu do każdego pojedynczego produktu. Nie można nią objąć np. pewnego typu produktów.

2. SKŁADNIKI ŻYWNOCI, SKŁAD ŻYWNOCI, LIMITY ZANIECZYSZCZEŃ I POZOSTAŁOŚCI; MATERIAŁY PRZEZNACZONE DO KONTAKTU Z ŻYWNOCIĄ

Zgodnie z materialnymi przepisami prawa żywnościowego UE niektóre rodzaje żywności nie mogą być wprowadzane do obrotu, chyba że zostały zatwierdzone przez Komisję (dotyczy to np. dodatków do żywności³³, środków aromatyzujących³⁴, środków aromatyzujących dymu wędzarniczego³⁵, witamin i składników mineralnych stosowanych w żywności³⁶, w tym w suplementach diety³⁷ i nowej żywności³⁸) lub że wnioskodawca indywidualny uzyskał zezwolenia Komisji (np. w odniesieniu do genetycznie zmodyfikowanej żywności³⁹).

³¹ Zob. definicja w art. 3 pkt 8 rozporządzenia (WE) nr 178/2002: „wprowadzenie na rynek» oznacza posiadanie żywności lub pasz w celu sprzedaży, z uwzględnieniem oferowania do sprzedaży lub innej formy dysponowania, bezpłatnego lub nie, oraz sprzedaż, dystrybucję i inne formy dysponowania”.

³² Np. w zakresie przestrzegania zasad dotyczących pochodzenia produktu z UE lub punktu kontaktowego producenta w UE.

³³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1333/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie dodatków do żywności (Dz.U. L 354 z 31.12.2008, s. 16).

³⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1334/2008 z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie środków aromatyzujących i niektórych składników żywności o właściwościach aromatyzujących do użycia w oraz na środkach spożywczych (Dz.U. L 354 z 31.12.2008, s. 34).

³⁵ Rozporządzenie (WE) nr 2065/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 listopada 2003 r. w sprawie środków aromatyzujących dymu wędzarniczego używanych lub przeznaczonych do użycia w środkach spożywczych lub na ich powierzchni (Dz.U. L 309 z 26.11.2003, s. 1).

³⁶ Rozporządzenie (WE) nr 1925/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 2006 r. w sprawie dodawania do żywności witamin i składników mineralnych oraz niektórych innych substancji (Dz.U. L 404 z 30.12.2006, s. 26).

³⁷ Dyrektywa 2002/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 10 czerwca 2002 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do suplementów żywnościowych (Dz.U. L 183 z 12.7.2002, s. 51).

³⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2283 z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie nowej żywności, zmieniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1169/2011 (Dz.U. L 327 z 11.12.2015, s. 1).

³⁹ Rozporządzenie (WE) nr 1829/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 września 2003 r. w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy (Dz.U. L 268 z 18.10.2003, s. 1).

Niektóre rodzaje żywności podlegają szczególnym wymaganiom w zakresie składu⁴⁰, a unijne prawo żywnościowe określa limity zanieczyszczeń^{41 42} oraz najwyższe dopuszczalne poziomy pozostałości substancji czynnych⁴³.

Materiały przeznaczone do kontaktu z żywnością wprowadzane do obrotu w UE podlegają przepisom UE⁴⁴, a niektóre materiały przeznaczone do kontaktu z żywnością podlegają dodatkowym środkom szczególnym.

Prawodawstwo UE dotyczące składników żywności i składu żywności, jak również unijne przepisy określające limity zanieczyszczeń i pozostałości w żywności, stosuje się do wszystkich środków spożywczych wprowadzanych do obrotu w UE, niezależnie od miejsca produkcji żywności. To samo dotyczy materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością⁴⁵.

⁴⁰ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 609/2013 z dnia 12 czerwca 2013 r. w sprawie żywności przeznaczonej dla niemowląt i małych dzieci oraz żywności specjalnego przeznaczenia medycznego i środków spożywczych zastępujących całodzienną dietę, do kontroli masy ciała (Dz.U. L 181 z 29.6.2013, s. 35).

⁴¹ Rozporządzenie Rady (EWG) nr 315/93 z dnia 8 lutego 1993 r. ustanawiające procedury Wspólnoty w odniesieniu do substancji skażających w żywności (Dz.U. L 37 z 13.2.1993, s. 1).

⁴² Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/54/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. w sprawie wydobywania i wprowadzania do obrotu naturalnych wód mineralnych (Dz.U. L 164 z 26.6.2009, s. 45).

⁴³ Rozporządzenie (WE) nr 396/2005 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 lutego 2005 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych poziomów pozostałości pestycydów w żywności i paszy pochodzenia roślinnego i zwierzęcego oraz na ich powierzchni (Dz.U. L 70 z 16.3.2005, s. 1); Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 470/2009 z dnia 6 maja 2009 r. ustanawiające wspólnotowe procedury określania maksymalnych limitów pozostałości substancji farmakologicznie czynnych w środkach spożywczych pochodzenia zwierzęcego (Dz.U. L 152 z 16.6.2009, s. 11).

⁴⁴ Rozporządzenie (WE) nr 1935/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 27 października 2004 r. w sprawie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością (Dz.U. L 338 z 13.11.2004, s. 4).

⁴⁵ Ponadto unijne przepisy dotyczące niektórych produktów rolnych pochodzących z państw trzecich określają maksymalne dozwolone poziomy promieniotwórczego cezu, które bada się przy przywozie do UE – zob. rozporządzenie Rady (WE) nr 733/2008 z dnia 15 lipca 2008 r. w sprawie warunków regulujących przywóz produktów rolnych pochodzących z krajów trzecich w następstwie wypadku w elektrowni jądrowej w Czarnobylu (Dz.U. L 201 z 30.7.2008, s. 1); rozporządzenie Komisji (WE) nr 1609/2000 z dnia 24 lipca 2000 r. ustanawiające wykaz produktów wyłączonych z zakresu rozporządzenia Rady (EWG) nr 737/90 w sprawie warunków regulujących przywóz produktów rolnych pochodzących z państw trzecich w następstwie wypadku w elektrowni jądrowej w Czarnobylu (Dz.U. L 185 z 25.7.2000, s. 27) oraz rozporządzenie Komisji (WE) nr 1635/2006 z dnia 6 listopada 2006 r. ustanawiające szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (EWG) nr 737/90 w sprawie warunków regulujących przywóz produktów rolnych pochodzących z państw trzecich w następstwie wypadku w elektrowni jądrowej w Czarnobylu (Dz.U. L 306 z 7.11.2006, s. 3).

3. WYMOGI POSIADANIA SIEDZIBY W UE PRZEZ PODMIOTY PROWADZĄCE PRZEDSIĘBIORSTWO SPOŻYWCZE I POSIADACZY ZEZWOLEŃ LUB ICH PRZEDSTAWICIELI; SKŁADANIE WNIOSKÓW O ZEZWOLENIE UE ZA POŚREDNICTWEM PAŃSTWA CZŁONKOWSKIEGO UE

Zgodnie z prawem żywnościowym UE w niektórych przypadkach podmioty prowadzące przedsiębiorstwo spożywcze, posiadacze zezwolenia lub ich przedstawiciele muszą mieć siedzibę w UE. Można tu wymienić następujące przykłady:

- zgodnie z art. 4 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy wnioskodawca ubiegający się o zezwolenie UE lub jego przedstawiciel muszą mieć siedzibę w UE;
- w art. 15 ust. 1 lit. c) rozporządzenia (WE) nr 1935/2004 w sprawie materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością, w odniesieniu do materiałów i wyrobów, które nie weszły jeszcze w kontakt z żywnością, wprowadzono wymóg, aby producent, przetwórcza lub sprzedawca odpowiedzialny za wprowadzenie do obrotu miał siedzibę w UE⁴⁶.

Od dnia wystąpienia przedsiębiorstwa w Zjednoczonym Królestwie nie spełniają już tych wymogów.

Zgodnie z prawem żywnościowym UE w niektórych przypadkach warunkiem otrzymania zezwolenia UE jest przedłożenie dokumentacji za pośrednictwem właściwego organu państwa członkowskiego UE. Można tu wymienić następujące przykłady:

- art. 9 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 1935/2004 w sprawie materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością wymaga, aby wnioski o udzielenie zezwolenia na stosowanie substancji były składane za pośrednictwem właściwego organu państwa członkowskiego UE;
- art. 5 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003 w sprawie genetycznie zmodyfikowanej żywności i paszy wymaga, aby wnioski o wydanie zezwolenia były przesyłane do Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA) za pośrednictwem właściwego organu państwa członkowskiego.

Od dnia wystąpienia składanie wniosków za pośrednictwem właściwego organu Zjednoczonego Królestwa nie będzie już możliwe.

⁴⁶ Takie same lub podobne wymogi wprowadzono w sektorowych przepisach dotyczących materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. W odniesieniu do ceramicznych materiałów przeznaczonych do kontaktu z żywnością zob. art. 2a ust. 1 dyrektywy Rady 84/500/EWG z dnia 15 października 1984 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do wyrobów ceramicznych przeznaczonych do kontaktu ze środkami spożywczymi, Dz.U. L 277 z 20.10.1984, s. 12.

4. PRZEPISY DOTYCZĄCE PRODUKCJI ŻYWNOSCI/PRZEPISY DOTYCZĄCE HIGIENY ŻYWNOSCI, NAPROMIENIOWYWANIE ŻYWNOSCI, PRODUKCJA EKOLOGICZNA, MATERIAŁY PRZEZNACZONE DO KONTAKTU Z ŻYWNOSCIĄ

Unijne prawo żywnościowe ustanawia przepisy dotyczące produkcji żywności w UE i w państwach trzecich, jeśli żywność ta jest wprowadzana do obrotu w UE. W prawie żywnościowym UE przewidziano również specjalne kontrole w momencie wprowadzania żywności do UE.

4.1. Żywność pochodzenia zwierzęcego⁴⁷

Od dnia wystąpienia przywóz żywności pochodzenia zwierzęcego ze Zjednoczonego Królestwa do UE-27 jest zabroniony, chyba że zostaną spełnione określone wymogi, w tym:

- Zjednoczone Królestwo zostało uwzględnione przez Komisję w wykazie do celów zdrowia publicznego⁴⁸ i zdrowia zwierząt⁴⁹. Do celów uwzględnienia w wykazie państwa trzeciego stosuje się art. 6 ust. 1 lit. a) rozporządzenia (WE) nr 853/2004⁵⁰, art. 11 rozporządzenia (WE) nr 854/2004 i art. 8 dyrektywy Rady 2002/99/WE;
- znajdujący się w Zjednoczonym Królestwie zakład, z którego żywność jest wysyłana, i w którym jest uzyskiwana lub przygotowywana, został uwzględniony w wykazie przez Komisję do celów zdrowia publicznego. Do celów uwzględniania w wykazie zakładów stosuje się art. 6 ust. 1 lit. b) ppkt (i) rozporządzenia (WE) nr 853/2004 oraz art. 12 rozporządzenia (WE) nr 854/2004;

⁴⁷ W odniesieniu do „produktów złożonych” (tj. środków spożywczych przeznaczonych do spożycia przez ludzi, zawierających zarówno przetworzone produkty pochodzenia zwierzęcego, jak i produkty pochodzenia roślinnego), przepisy szczególne ustanowiono decyzją Komisji 2007/275/WE z dnia 17 kwietnia 2007 r. dotyczącą wykazu zwierząt i produktów mających podlegać kontroli w punktach kontroli granicznej na mocy dyrektyw Rady 91/496/EWG i 97/78/WE (Dz.U. L 116 z 4.5.2007, s. 9) oraz rozporządzeniem Komisji (UE) nr 28/2012 z dnia 11 stycznia 2012 r. ustanawiającym wymogi dotyczące świadectw przy przywozie do Unii oraz przy tranzycie przez jej terytorium niektórych produktów złożonych oraz zmieniającym decyzję 2007/275/WE i rozporządzenie (WE) nr 1162/2009 (Dz.U. L 12 z 14.1.2012, s. 1).

⁴⁸ Art. 11 rozporządzenia (WE) nr 854/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiającego szczególne przepisy dotyczące organizacji urzędowych kontroli w odniesieniu do produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, s. 206).

⁴⁹ Art. 8 dyrektywy Rady 2002/99/WE z dnia 16 grudnia 2002 r. ustanawiającej przepisy o wymaganiach zdrowotnych dla zwierząt regulujące produkcję, przetwarzanie, dystrybucję oraz wprowadzanie produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 18 z 23.1.2003, s. 11).

⁵⁰ Rozporządzenie (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, s. 55).

- Zjednoczone Królestwo zostało uwzględnione w wykazie przez Komisję jako państwo trzecie posiadające plan kontroli pozostałości zatwierdzony zgodnie z dyrektywą 96/23/WE⁵¹ w odniesieniu do określonych w nim zwierząt i produktów zwierzęcych. Do celów uwzględnienia w wykazie państwa trzeciego stosuje się rozdział VI dyrektywy 96/23/WE;
- przywożona żywność spełnia wszystkie wymogi w zakresie higieny żywności określone w art. 4–6 rozporządzenia (WE) nr 852/2004⁵² oraz w art. 3, 4, 5, 7 i 8 rozporządzenia (WE) nr 853/2004⁵³. Do Zjednoczonego Królestwa nie ma już zastosowania możliwość osiągnięcia standardów higieny żywności UE środkami krajowymi („przepisami dotyczącymi elastyczności”) zgodnie z art. 13 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 852/2004, art. 10 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 853/2004 i art. 17 ust. 5 rozporządzenia (WE) nr 854/2004.

Przedsiębiorstwa sektora spożywczego sprowadzające produkty pochodzenia zwierzęcego zobowiązane są zapewnić, aby przywóz miał miejsce tylko wówczas, gdy spełnione są wyżej wymienione warunki⁵⁴.

Od dnia wystąpienia wymogi te podlegają kontroli przy wjeździe na terytorium UE-27 poprzez zastosowanie obowiązkowych kontroli granicznych w miejscu pierwszego wprowadzenia na terytorium Unii:

- żywność ta może być wprowadzana do UE-27 jedynie poprzez zatwierdzone „punkty kontroli granicznej”⁵⁵;
- każda przesyłka poddawana jest kontrolom dokumentacji i tożsamości, jak również odpowiednio częstym kontrolom fizycznym⁵⁶;
- każdej przesyłce musi towarzyszyć świadectwo zgodne z prawem żywnościowym UE^{57 58}.

⁵¹ Dyrektywa Rady 96/23/WE z dnia 29 kwietnia 1996 r. w sprawie środków monitorowania niektórych substancji i ich pozostałości u żywych zwierząt i w produktach pochodzenia zwierzęcego (Dz.U. L 125 z 23.5.1996, s. 10).

⁵² Rozporządzenie (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie higieny środków spożywczych (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, s. 1).

⁵³ Rozporządzenie (WE) nr 853/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 kwietnia 2004 r. ustanawiające szczególne przepisy dotyczące higieny w odniesieniu do żywności pochodzenia zwierzęcego (Dz.U. L 139 z 30.4.2004, s. 55).

⁵⁴ Art. 6 ust. 1–4 rozporządzenia (WE) nr 853/2004.

⁵⁵ Decyzja Komisji 2009/821/WE z dnia 28 września 2009 r. ustalająca wykaz zatwierdzonych punktów kontroli granicznej, ustanawiająca niektóre zasady kontroli przeprowadzanych przez ekspertów weterynaryjnych Komisji oraz ustanawiająca jednostki weterynaryjne w systemie TRACES (Dz.U. L 296 z 12.11.2009, s. 1).

⁵⁶ W zależności od rodzaju żywności zob.: decyzja Komisji 94/360/WE z dnia 20 maja 1994 r. w sprawie zmniejszonej częstotliwości bezpośrednich kontroli przesyłek niektórych produktów sprowadzanych z państw trzecich (Dz.U. L 158 z 25.6.1994, s. 41).

⁵⁷ Art. 14 rozporządzenia (WE) nr 854/2004.

⁵⁸ Art. 9 dyrektywy Rady 2002/99/WE z dnia 16 grudnia 2002 r. ustanawiającej przepisy o wymaganiach zdrowotnych dla zwierząt regulujące produkcję, przetwarzanie, dystrybucję oraz wprowadzanie

W odniesieniu do tranzytu produktów pochodzenia zwierzęcego z państwa członkowskiego UE-27 przez państwo trzecie do innego państwa członkowskiego UE-27 stosuje się następujące przepisy:

- produkty te można ponownie wprowadzać do UE-27 jedynie poprzez zatwierdzone punkty kontroli granicznej;
- każda przesyłka poddawana jest zwykłej kontroli dokumentów w celu sprawdzenia, czy produkty faktycznie pochodzą z UE-27⁵⁹;
- przepisy te mają zastosowanie niezależnie od warunków, których spełnienia może wymagać Zjednoczone Królestwo do celów tranzytu przez jego terytorium.

4.2. Żywność pochodzenia niezwierzęcego

W przeciwieństwie do żywności pochodzenia zwierzęcego przywóz żywności niepochodzącej od zwierząt nie podlega wymogom związanym z uwzględnieniem w wykazie państw trzecich i zakładów⁶⁰.

Państwa członkowskie UE przeprowadzają regularne urzędowe kontrole przywożonej żywności niepochodzącej od zwierząt. Kontrole te są organizowane na podstawie wieloletniego krajowego planu kontroli, z uwzględnieniem potencjalnych zagrożeń. Kontrole obejmują wszystkie aspekty prawa żywnościowego. W przypadkach znanych lub pojawiających się zagrożeń zastosowanie mogą mieć przepisy UE zapewniające zwiększony poziom kontroli urzędowych w wyznaczonych miejscach wprowadzenia do Unii⁶¹.

Ponadto w celu zapewnienia ochrony fitosanitarnej państw członkowskich UE-27 zastosowanie mają następujące przepisy fitosanitarne UE:

produktów pochodzenia zwierzęcego przeznaczonych do spożycia przez ludzi (Dz.U. L 18 z 23.1.2003, s. 11).

⁵⁹ Art. 6 ust.1 dyrektywy Rady 89/662/EWG z dnia 11 grudnia 1989 r. dotyczącej kontroli weterynaryjnych w handlu wewnątrzspółnotowym w perspektywie wprowadzenia rynku wewnętrznego (Dz.U. L 395 z 30.12.1989, s. 13) oraz art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 90/425/EWG z dnia 26 czerwca 1990 r. dotyczącej kontroli weterynaryjnych mających zastosowanie w handlu wewnątrzunijnym niektórymi żywymi zwierzętami i produktami w perspektywie wprowadzenia rynku wewnętrznego (Dz.U. L 224 z 18.8.1990, s. 29).

⁶⁰ Z wyjątkiem kielków, do których stosuje się szczególne przepisy (zob. rozporządzenie Komisji (UE) nr 210/2013 z dnia 11 marca 2013 r. w sprawie zatwierdzania zakładów produkujących kielki zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 852/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady, Dz.U. L 68 z 12.3.2013, s. 24).

⁶¹ Rozporządzenie Komisji (WE) nr 669/2009 z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 882/2004 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zwiększonego poziomu kontroli urzędowych przywozu niektórych rodzajów pasz i żywności niepochodzących od zwierząt i zmieniające decyzję 2006/504/WE (Dz.U. L 194 z 25.7.2009, s. 11).

- przywóz bulw gatunków *Solanum L.* (ziemniak jadalny) i jego mieszańców jest zabroniony⁶²; do wyjątków zastosowanie ma pkt 12 części A załącznika III do dyrektywy Rady 2000/29/WE;
- przywóz niektórych owoców i warzyw podlega szczególnym wymogom⁶³;
- przywóz żywności, o której mowa w załączniku V do dyrektywy 2000/29/WE (niektóre jej rodzaje podlegają wymogom w zakresie przywozu wymienionym w poprzednim punkcie), wymaga świadectwa fitosanitarnego. Środki te podlegają 100 % kontrolom dokumentacji w miejscu wprowadzenia. Podlegają one również kontrolom tożsamości i kontrolom fizycznym, jednak z określoną minimalną częstotliwością, w zależności od związanego z nimi ryzyka⁶⁴.

4.3. Żywność napromieniowana

Żywność poddana promieniowaniu jonizującemu jest regulowana przepisami UE⁶⁵. Od dnia wystąpienia przywóz napromieniowanej żywności ze Zjednoczonego Królestwa do UE-27 jest zabroniony, chyba że jednostki przeprowadzające napromieniowanie w Zjednoczonym Królestwie zostały uwzględnione w wykazie przez Komisję. Do uwzględnienia w wykazie państwa trzeciego stosuje się art. 9 ust. 2 dyrektywy 1999/2/WE.

4.4. Materiały i wyroby z tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu przeznaczone do kontaktu z żywnością

Zgodnie z prawodawstwem UE posiadacze zezwolenia informują Komisję o zakładach produkcyjnych lub zakładach recyklingu w państwach trzecich, w których ma miejsce proces recyklingu materiałów i wyrobów z tworzyw sztucznych objęty zezwoleniem na podstawie rozporządzenia (WE) nr 282/2008⁶⁶.

⁶² Pkt 12 części A załącznika III do dyrektywy Rady 2000/29/WE z dnia 8 maja 2000 r. w sprawie środków ochronnych przed wprowadzaniem do Wspólnoty organizmów szkodliwych dla roślin lub produktów roślinnych i przed ich rozprzestrzenianiem się we Wspólnocie (Dz.U. L 169 z 10.7.2000, s. 1).

⁶³ Część A załącznika IV do dyrektywy 2000/29/WE.

⁶⁴ Art. 13a dyrektywy 2000/29/WE.

⁶⁵ Dyrektywa 1999/2/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 22 lutego 1999 r. w sprawie zbliżenia ustawodawstw państw członkowskich dotyczących środków spożywczych oraz składników środków spożywczych poddanych działaniu promieniowania jonizującego (Dz.U. L 66 z 13.3.1999, s. 16).

⁶⁶ Art. 10 ust. 3 rozporządzenia Komisji (WE) nr 282/2008 z dnia 27 marca 2008 r. w sprawie materiałów i wyrobów z tworzyw sztucznych pochodzących z recyklingu przeznaczonych do kontaktu z żywnością (Dz.U. L 86 z 28.3.2008, s. 9).

4.5. Produkty opatrzone terminami odnoszącymi się do ekologicznej metody produkcji („produkty ekologiczne”); certyfikaty produkcji ekologicznej

Zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 834/2007⁶⁷ jedynie produkty spełniające wymogi tego rozporządzenia mogą być opatrzone terminami odnoszącymi się do ekologicznej metody produkcji (np. ekologiczne, bio, eko itd.) lub logo produkcji ekologicznej UE. Zgodnie z art. 29, 27 ust. 4 i art. 2 lit. n) rozporządzenia (WE) nr 834/2007 organy kontrolne i jednostki certyfikujące państw członkowskich UE są odpowiedzialne za wystawianie podmiotom gospodarczym dokumentacji dowodowej (certyfikatów) umożliwiającej wprowadzanie takich produktów do obrotu w UE.

- Od dnia wystąpienia certyfikaty wydane przez organy kontrolne i jednostki certyfikujące w Zjednoczonym Królestwie zgodnie z art. 29 rozporządzenia (WE) nr 834/2007 odnoszące się do produktów ekologicznych z państwa członkowskiego UE-27 wprowadzanych do obrotu w UE-27 tracą ważność.
- Do produktów ekologicznych ze Zjednoczonego Królestwa przywożonych na rynek UE-27 od dnia wystąpienia zastosowanie mają przepisy określone w tytule VI rozporządzenia (WE) nr 834/2007. Wymagają one, aby do produktów przywożonych do UE jako produkty ekologiczne dołączony był certyfikat wydany przez jednostkę uznaną zgodnie z art. 32 ust. 2 (w przypadku przywozu produktów wykazujących zgodność) lub art. 33 ust. 3 (w przypadku przywozu produktów dających równoważne gwarancje) rozporządzenia (WE) nr 834/2007⁶⁸. Bez takiego certyfikatu produkty pochodzące ze Zjednoczonego Królestwa nie mogą być przywożone na rynek UE-27 jako produkty ekologiczne.

Uwaga:

Jeżeli pojedynczy produkt ekologiczny został już wprowadzony do obrotu w UE-27 przed dniem wystąpienia, tj.

- był przechowywany w UE-27 w celu sprzedaży, w tym oferowania do sprzedaży lub innej formy dysponowania, bezpłatnego lub nie; lub
- był sprzedawany, dystrybuowany lub przekazywany w inny sposób do UE-27⁶⁹

⁶⁷ Rozporządzenie Rady (WE) nr 834/2007 z dnia 28 czerwca 2007 r. w sprawie produkcji ekologicznej i znakowania produktów ekologicznych i uchylające rozporządzenie (EWG) nr 2092/91 (Dz.U. L 189 z 20.7.2007, s. 1).

⁶⁸ Nie jest już możliwe wpisanie Zjednoczonego Królestwa do wykazu zgodnie z art. 33 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 834/2007 (art. 8 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1235/2008 z dnia 8 grudnia 2008 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE) nr 834/2007 w odniesieniu do ustaleń dotyczących przywozu produktów ekologicznych z krajów trzecich, Dz.U. L 334 z 12.12.2008, s. 25).

⁶⁹ Zob. art. 2 lit. j) rozporządzenia (WE) nr 834/2007 oraz definicja w art. 3 ust. 8 rozporządzenia (WE) nr 178/2002: „»wprowadzenie na rynek« oznacza posiadanie żywności lub pasz w celu sprzedaży, z uwzględnieniem oferowania do sprzedaży lub innej formy dysponowania, bezpłatnego lub nie, oraz sprzedaż, dystrybucję i inne formy dysponowania”.

od dnia wystąpienia te „zapasy” produktów mogą być nadal sprzedawane, dystrybuowane lub przekazywane w UE-27 na podstawie certyfikatu wydanego zgodnie z art. 29 rozporządzenia (WE) nr 834/2007 przez organy kontrolne i jednostki certyfikujące w Zjednoczonym Królestwie.

Ocenę należy przeprowadzić w odniesieniu do każdego pojedynczego produktu. Nie można nią objąć np. pewnego typu produktów.

- Od dnia wystąpienia produkty ekologiczne pochodzące z państwa trzeciego innego niż Zjednoczone Królestwo mogą nadal być wprowadzane do obrotu w UE-27 jako ekologiczne na podstawie certyfikatów wydanych przez jednostki uznane obecnie zgodnie z art. 33 ust. 3 rozporządzenia (WE) nr 834/2007 w odniesieniu do danego państwa trzeciego, również w przypadku gdy uznana jednostka jest jednostką w Zjednoczonym Królestwie⁷⁰.

5. PRZEPISY UE DOTYCZĄCE SYSTEMÓW JAKOŚCI

Unijne systemy jakości chronią nazwy konkretnych produktów w celu promowania ich unikalnych cech charakterystycznych, związanych z ich pochodzeniem geograficznym oraz tradycyjną wiedzą specjalistyczną. Nazwom produktów można przyznać „oznaczenie geograficzne”, jeżeli mają one szczególnie związek z miejscem, w którym są wytwarzane. Obowiązujące przepisy są ujęte przede wszystkim w następujących aktach prawnych UE:

- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1151/2012 z dnia 21 listopada 2012 r. w sprawie systemów jakości produktów rolnych i środków spożywczych⁷¹ (w odniesieniu do chronionych nazw pochodzenia, chronionych oznaczeń geograficznych i gwarantowanych tradycyjnych specjalności);
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych⁷² (w odniesieniu do chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych);
- rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 110/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych⁷³ oraz rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 251/2014 z dnia 26 lutego 2014 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania

⁷⁰ Obecnie dotyczy to tylko jednej jednostki mającej siedzibę w Zjednoczonym Królestwie, zob. załącznik IV do rozporządzenia (WE) nr 1235/2008.

⁷¹ Dz.U. L 343 z 14.12.2012, s. 1.

⁷² Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671.

⁷³ Dz.U. L 39 z 13.2.2008, s. 16.

i ochrony oznaczeń geograficznych aromatyzowanych produktów sektora wina⁷⁴ (w odniesieniu do oznaczeń geograficznych).

Począwszy od dnia wystąpienia przepisy UE chroniące zarejestrowane chronione nazwy pochodzenia, chronione oznaczenia geograficzne, oznaczenia geograficzne i gwarantowane tradycyjne specjalności nie będą już obowiązywać w Zjednoczonym Królestwie. Wszelkie prawa przyznane zgodnie z wyżej wymienionym ustawodawstwem Unii w celu ochrony chronionych nazw pochodzenia, chronionych oznaczeń geograficznych, oznaczeń geograficznych i gwarantowanych tradycyjnych specjalności gwarantowane w dniu wystąpienia lub po tej dacie będą miały zastosowanie wyłącznie w państwach członkowskich UE-27.

W wyniku wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii chronione nazwy pochodzenia, chronione oznaczenia geograficzne, oznaczenia geograficzne i gwarantowane tradycyjne specjalności, zarejestrowane i chronione zgodnie z wyżej wymienionym prawem Unii, mogą nie być chronione w sposób ciągły w Zjednoczonym Królestwie. W związku z tym zainteresowane podmioty praw powinny ocenić, czy należy szukać alternatywnych sposobów zabezpieczenia odpowiednich nazw geograficznych w Zjednoczonym Królestwie, zgodnie z prawem Zjednoczonego Królestwa.

Ogólne informacje na temat unijnych przepisów dotyczących żywności w odniesieniu do przywozu żywności i rolnictwa ekologicznego można znaleźć na stronach internetowych Komisji dotyczących przywozu żywności (https://ec.europa.eu/food/safety/official_controls/legislation/imports_en), rolnictwa ekologicznego (https://ec.europa.eu/agriculture/organic/index_en) i systemów jakości (https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/quality-labels_en). W razie potrzeby na stronach tych będą zamieszczane dodatkowe informacje.

Komisja Europejska
Dyrekcja Generalna ds. Zdrowia i Bezpieczeństwa Żywności
Dyrekcja Generalna ds. Rolnictwa i Rozwoju Obszarów Wiejskich

⁷⁴ Dz.U. L 84 z 20.3.2014, s. 14.